

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa Z.T.
przeciwko Syndykowi Masy Upadłości E. S.A. w K. w upadłości likwidacyjnej
o ustalenie istnienia stosunku pracy i wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 listopada 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Ś.
z dnia 10 sierpnia 2016 r., sygn. akt VII Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 10 sierpnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Ś., w sprawie z powództwa Z.T. przeciwko Syndykowi Masy Upadłości E. S.A. w K. w upadłości likwidacyjnej o ustalenie istnienia stosunku pracy i wynagrodzenie, na skutek apelacji powoda i pozwanego, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 26 sierpnia 2015 r. w punkcie II i żądanie powoda o zapłatę wynagrodzenia za lipiec 2014 r., jako zgłoszenie wierzytelności, przekazał według właściwości sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym E. S.A. w upadłości likwidacyjnej w K. toczącym się przed Sądem Rejonowym w K. (pkt I), zmienił zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że zasądzone na rzecz powoda koszty zastępstwa procesowego obniżył do 60 zł (pkt II), dalej idącą apelację strony pozwanej oraz apelację powoda oddalił (pkt III), koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie zniósł (pkt IV).

Pozwany Syndyk Masy Upadłości E. S.A. w K. w upadłości likwidacyjnej zaskarżył powyższy wyrok skargą kasacyjną w części, tj. w zakresie punktu III wyroku, oddalającego dalej idącą apelację strony pozwanej. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego: 1/ art. 23¹ § k.p., przez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji przez jego niezastosowanie na skutek przyjęcia, że sam fakt wejścia Syndyka Masy Upadłości „O.” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w posiadanie nieruchomości przy ul.K. w Ś. nie stanowił z mocy prawa przejścia zakładu pracy w rozumieniu powołanego przepisu Kodeksu pracy, co wynikało z błędnego i całkowicie nieuzasadnionego oraz niezgodnego z treścią naruszonego przepisu przejęcia przez Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, za argumentacją Sądu pierwszej instancji, że Syndyk Masy Upadłości O. Sp. z o.o. „nie prowadzi i nie zamierza prowadzić żadnej działalności”, co skutkowało nieuprawnionym rozstrzygnięciem przez Sąd drugiej instancji, iż skutki przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę nie nastąpiły, a zatem powód w dalszym ciągu pozostawał pracownikiem E. S.A., a następnie - na skutek ogłoszenia upadłości E.-pracownikiem pozwanego; 2/ art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (obowiązującej w dacie otwarcia postępowania upadłościowego wobec O. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) w związku z art. 206 ust. 1 pkt 1, art. 312 ust. 1 i 2 oraz w związku z art. 316 p.u.n., przez ich niezastosowanie, skutkujące brakiem wzięcia przez Sądy obu instancji pod uwagę, że zadaniem Syndyka Masy Upadłości O. Sp. z o.o. było zbycie przedsiębiorstwa upadłego możliwie w całości, z poszanowaniem zasady optymalizacji, tj. prowadzenia postępowania w taki sposób, aby roszczenia wierzycieli mogły zostać zaspokojone w jak najwyższym stopniu, a jeśli racjonalne względy na to pozwolą - dotychczasowe przedsiębiorstwo dłużnika zostało zachowane, a także z poszanowaniem ekonomicznych i społecznych aspektów zmierzających do utrzymania przez syndyka produkcji w zakładzie w Ś. przy ul. K., z uwagi na posiadanie przez niego takiej możliwości produkcyjnej lub ewentualne pozostawienie E. w przedmiocie dzierżawy do momentu zbycia zakładu przez syndyka na rzecz podmiotu trzeciego w myśl i na warunkach określonych w prawie upadłościowym. Skarżący podniósł również zarzut naruszenia przepisów

postępowania, mogącego mieć istotny wpływ na wynik sprawy: art. 382 k.p.c. przez całkowite pominięcie istotnych dowodów powołanych przez pozwanego w apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji, a mianowicie - wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów, między innymi, postanowienia Sędziego-komisarza Sądu Rejonowego w W. w przedmiocie zatwierdzenia warunków przetargu sprzedaży mienia O. jako zorganizowanej jednostki gospodarczej oraz umowy zbycia przedsiębiorstwa O. z dnia 9 lipca 2015 r. co uniemożliwiło wykazanie, że w chwili wejścia przez syndyka na teren zakładu w Ś. przy ul. K., zakład był zdolny produkcyjnie i miał pełną możliwość do kontynuacji swojej działalności, a to w konsekwencji skutkowało nieuzasadnionym przyjęciem, iż Syndyk Masy Upadłości O. Sp. z o.o. nie stał się - z dniem 25 czerwca 2014 r. - pracodawcą dla powoda.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na jej oczywistą zasadność, której upatruje w rażącym naruszeniu przez Sąd drugiej instancji prawa, w szczególności art. 23¹ k.p. oraz podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie prawa. Skarżący podniósł ponadto, że Sąd drugiej instancji ograniczył się wyłącznie do przyjęcia ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji jako swoich, bez poczynienia w tym zakresie innych, dodatkowych i własnych ustaleń faktycznych, mimo złożenia stosownych wniosków dowodowych przez pozwanego i mimo, iż potrzeba przeprowadzenia tych dowodów pojawiła się w postępowaniu apelacyjnym, co skutkowało tym, że zarzuty apelacyjne nie zostały rozpoznane, a apelacja - w dalej idącej części - została uznana za bezzasadną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze

skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na

wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/8, LEX nr 459291; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Co do przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to

spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wskazuje na rażące naruszenie przez Sąd odwoławczy art. 23¹ k.p. Wbrew podnoszonym przez skarżącego argumentom, Sąd ten nie odnosił się do decydującej woli stron przy dotyczącej nieruchomości położona w Ś. przy ul. K., ale rozważał, czy działanie syndyka masy upadłości Spółki O. skierowane było na przejęcie zorganizowanej części zakładu pracy w rozumieniu art. 23¹ k.p. Zgodnie bowiem z ustaleniami faktycznymi w sprawie, pomiędzy Spółką O. a Spółką E. zawarta została w 2012 r. umowa dzierżawy, przedmiotem której była nieruchomość położona w Ś. przy ul. K.. W dniu 1 kwietnia 2014 r. ogłoszono upadłość O. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w celu likwidacji majątku. Syndyk masy upadłościowej uzyskał zgodę sędziego komisarza na odstąpienie od zawartej w 2012 r. umowy dzierżawy i objął w posiadanie nieruchomość zabudowaną przy ul. K. w Ś., a także kilka maszyn, urządzeń i wyposażenie upadłej spółki (uzasadnienie s. 2). Zgodnie zatem z dokonanymi w sprawie ustaleniami faktycznymi, syndyk przejmował składniki majątku a nie zakład jako zorganizowaną całość.

Unormowana w art. 23¹ k.p. instytucja przejścia zakładu lub jego części na innego pracodawcę oznacza sytuację, gdy w wyniku różnego rodzaju zdarzeń prawnych, a nawet faktycznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 1995 r., I PRN 38/95, OSNAPiUS 1996 nr 6, poz. 83) zakład pracy (rozumiany jako zorganizowany zespół środków materialnych i niematerialnych, służący realizacji przez pracodawcę konkretnej działalności i stanowiący dla związanych z nim

pracowników placówkę zatrudnienia) bądź jego część przechodzi z posiadania jednego podmiotu (dotychczasowego pracodawcy) w posiadanie kolejnego, który wskutek tego staje się pracodawcą dla przejętych pracowników. Konsekwencją transferu jest zatem zmiana pracodawcy i wstąpienie nabywcy zakładu w prawa oraz obowiązki zbywcy, będącego do tej pory stroną w stosunkach pracy z załogą. Odnosząc się do pojęcia przejścia zakładu lub jego części w rozumieniu przepisów prawa unijnego i art. 23¹ k.p., będącego ich implementacją do prawa krajowego, zauważyć należy, że w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreślono, że dyrektywa Rady nr 2001/23/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich dotyczących ochrony praw pracowniczych w razie przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów (Dz.Urz. WE L 82 z 22 marca 2001 r., s. 16) zapewnia ciągłość stosunków pracy istniejących w ramach jednostki gospodarczej niezależnie od zmiany własności. Decydującym kryterium ustalenia, czy miało miejsce przejście w rozumieniu dyrektywy, jest zatem ustalenie, czy dana jednostka organizacyjna zachowuje tożsamość, co w szczególności wynika z ciągłości prowadzenia działalności lub jej wznowienia, bez względu na to, czy jest to działalność podstawowa czy pomocnicza (wyroki z dnia 18 marca 1986 r. w sprawie 24/85 *Spijkers*, Zb. Orz. 1986, s. 1119; z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawach połączonych C-232/04 i C-233/04 *Guney-Gorres i Demir*, Zb. Orz. 2005, s. I-11237 i powołane tam orzecznictwo). Przejęcie powinno zaś obejmować jednostkę gospodarczą zorganizowaną w sposób stały, której działalność nie ogranicza się do określonego zadania. Pojęcie jednostki gospodarczej odsyła zatem do zorganizowanej zbiorowości osób i składników pozwalających na prowadzenie działalności gospodarczej, która realizuje określony cel i która jest wystarczająco wyodrębniona i niezależna (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2010 r., II PK 91/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 9).

Uwzględniając zatem ustalenia faktyczne stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku, którymi Sąd Najwyższy jest na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. związany, pogląd Sądu odwoławczego, że przedstawiona wyżej regulacja prawna nie miała zastosowania w rozpoznawanej sprawie, nie może być uznany za przejaw rażącego naruszenia prawa w rozumieniu powołanej przez skarżącego

przesłanki przedsądu. Zauważyć również można, że podnoszone przez skarżącego kwestie były już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w postanowieniu z dnia 28 lutego 2017 r., II PK 113/16 (niepublikowanym).

Brak jest we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnienia, na czym miałyby polegać oczywista zasadność skargi mająca wynikać z drugiej wskazanej przez skarżącego okoliczności w postaci ograniczenia się przez Sąd drugiej instancji wyłącznie do przyjęcia ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji jako swoich. Argumentów za istnieniem powołanej przesłanki przedsądu należałoby zatem poszukiwać w innych elementach konstrukcyjnych skargi, tj. w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu. Nie jest to jednak rolą Sądu Najwyższego na etapie badania kryteriów przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

as